

**Primer anunci i catequesi:
REDESCOBRIMENT**

Nina Pons Enrich

Després del Congrés de Laics i sobretot després d'aquesta crisi que ha generat la Covid-19, ens caldrà reflexionar amb més profunditat sobre el primer anunci.

Inserits en el món de la catequesi, hem de redescobrir i meditar l'essència del cristianisme. Les següents pautes, recollides en la nostra estada a Madrid, ens poden ajudar:

✓ El caràcter pro-vocatiu del primer anunci no consisteix en una explicació o argumentació, no es tracta només d'informar del que es fa o es deixa de fer, ni de publicar articles i/o grans eslògans, ni d'encetar grans discursos. És, sobretot, una invitació dirigida al cor per a decidir una relació amb Jesús, una paraula que convida a realitzar el que diu.

Aquest caràcter pro-vocatiu, es serveix d'accions concretes que podem definir com a les tres "is"

Intenció, saber proposar el "cor" de l'Evangelí.

Intensitat, amb passió i humilitat.

Invitació, amb estima, a respondre i a caminar amb Jesús.

✓ La centralitat del primer anunci ens

Foto: Tolo Frau

demana que mostrem la força i la bellesa salvadora de l'Amor de Déu, manifestat en Jesús ressuscitat. Un Amor que consola i estimula, i que actua en cada persona més enllà dels seus defectes i caigudes. Un anunci que respongui a l'anhel d'infinít que hi ha en tot cor humà. (EG 165)

✓ No menystenir la forma que Déu ha elegit per a comunicar-se personalment amb la humanitat, com un oferiment a caminar amb Ell. No ho fa en forma d'alliçonament.

✓ La missió de l'Església d'anunciar la misericòrdia de Déu. Ningú no pot ser condemnat per sempre perquè aquesta no és la lògica de l'Evangelí. Aquest ser compassiu ha d'evitar els judicis o prejudicis que no tenen en compte les situacions de fragilitat i la complexitat de les diverses situacions.

✓ L'acceptació del primer anunci provoca una dimensió social que obre la vida de la persona i les seves accions a desitjar, cercar i cuidar el bé dels altres, (EG 178) amb unes actituds de proximitat, obertura al diàleg, paciència, acolliment cordial....

✓ La importància del silenci. Deixar-li pas per a descobrir els nostres límits. Per escoltar interiorment la pròpia consciència, el Mestre interior, com deia Sant Agustí. I, silenci, sobretot per asserenar l'amenaça de voler controlar-ho tot.

✓ Recórrer un camí "sinodal", d'equip. Allunyar el pronom meu i fer feina segons els propis dons. Posar esment en l'escolta i evitar de fer prevaler la pròpia opinió. Tots estem en recerca constant. Ningú no és posseïdor de la veritat.

✓ Cal no mutilar la integritat del missatge evangèlic ni desgastar la Paraula. Convé situar-nos en una actitud que desvetlli i concreti l'adhesió del cor amb gestos propers, amb amor i testimoniatge. Gestos que ens facin "feble amb els febles, "tot per a tots".

Vive en un mundo convulso. En un país dividido en el que la mujer, todavía, carece de relevancia. El futuro que le aguarda es incierto y, si te apuran, tenebroso. Es consciente de esta aciaga circunstancia. La acepta. Es valiente. La admiras. Y te agradecería, enormemente, poseer sus virtudes o, cuando menos, algunas... Se enfrenta a la adversidad con coraje, pero igualmente con sumisión caritativa. Hablas frecuentemente con ella y, tras hacerlo, te asedas, porque, entonces, la vida es más amable. Sencilla, pero de inteligencia y lógica admirables. Cuando no entiende algo, simplemente confía. Su visión de la existencia humana es, inmutablemente, optimista...

También te resulta aleccionadora su capacidad de servicio. Rara vez piensa en su propia persona y siempre en los otros. Incluso acude a socorrerlos bajo durísimas circunstancias personales. Ojalá —piensas a menudo— tú tuvieras esa predisposición al desprendimiento. Creyente convencida, coherente, cuenta, de seguro, con el beneplácito del Padre... Y goza de indudable prestigio entre algunos pocos/pocas de los suyos.

Un día tuvo noticia de lo de su hijo. Y se preparó para enfrentarse a su dolor y a los pronósticos que le hablan de un final aterrador. Igualmente te conmueve su capacidad de sufrir en silencio. De sufrir en silencio todo tipo de calamidades, tanto físicas como morales. Y, a pesar de ello, reza por extraños, esos extraños que, para ella, nunca lo han sido...

La admiras, sí, desde la convicción de que si nos asemejáramos tan sólo un poco a ella (lamentas iterar tanto el pronombre) el mundo sería radicalmente distinto y mejor...

Vive en un mundo convulso. Vivió en un mundo convulso. Vivirá en un mundo convulso. Santa María, madre de Dios, desde la gratitud, ora por nosotros...

Juan Luis Hernández Gomila

Lectura del primer llibre dels Reis 19, 9a. 11-13a

En aquells dies Elies arribà a l'Horeb, la muntanya de Déu, i passà la nit dins un cova. El Senyor li va fer sentir la seva paraula, i li digué: "Surt a defora i està a la muntanya, a la presència del Senyor que ara mateix passarà." Llavors vingué una ventada, tan forta que esquerdava les muntanyes i esmicolava les roques davant el Senyor, però el Senyor no hi era. Tot seguit vingué un terratrèmol, però el Senyor tampoc no hi era. Després vingué foc, i el Senyor tampoc no era en el foc. Finalment vingué el so d'un aire suau. Tot d'una que Elies el sentí, es cobrí la cara amb el mantell, sortí a defora i es quedà a l'entrada de la cova.

Salm responsorial 84

R: **Senyor, feis-nos veure el vostre amor i donau-nos la vostra salvació.**

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma

9,1-5

Germans: Vos assegur per Crist que dic la veritat, i no mentida; la meva consciència, guiada per l'Esperit Sant, n'és també testimoni: Sent una gran tristesa i un dolor constant al fons del cor: tant de bo fos jo proscrit del Crist, en lloc dels meus germans, el poble del meu llinatge. Com a israelites, és d'ells la gràcia de fill, la glòria de la presència de Déu, les aliances, la

Llei, el culte, i les promeses; són d'ells també els patriarques, i finalment, com a home, ha sortit d'ells el Crist, que és Déu per damunt tot. Sigui beneït per sempre. Amén.

Lectura de l'evangelí segons sant Mateu 14, 22-33

En aquells dies, quan la gent hagué menjat, Jesús obligà els seus deixebles a pujar tot d'una a la barca i avançar-se-li cap a l'altra riba, mentre ell deia adéu a la gent. Després, pujà tot sol a la muntanya per pregar. Al vespre encara era allà tot sol. La barca ja s'havia allunyat bon tros de terra, però les ones la destorbaven d'avançar, perquè el vent era contrari. Passades les tres de la matinada, Jesús hi anà caminant damunt l'aigua. Quan els deixebles el van veure, es retgiraren, pensant que era un fantasma, i cridaren de por. Però Jesús els digué tot d'una: "No tingueu por, que som jo." Pere li digué: "Senyor, si sou vós, manau-me que vengui caminant damunt l'aigua." Jesús contestà: "Ja pots venir." Pere baixà de la barca, es posà a caminar damunt l'aigua i anà on era Jesús. Però en tèmper-se'n del vent que feia, s'acovardí i començà a enfonsar-se. Llavors cridà: "Senyor, salvau-me." A l'instant Jesús li donà sa mà i li digué: "Quina poca fe! ¿Per què dubtaves?" I quan hagueren pujat a la barca, el vent amainà. Els qui eren a la barca es prosternaren i deien: "Realment sou Fill de Déu."

Lectura del primer libro de los Reyes 19, 9a. 11-13a

En aquellos días, cuando Elías llegó hasta Horeb, el monte de Dios, se introdujo en la cueva y pasó la noche. Le llegó la palabra del Señor, que le dijo: «Sal y permanece de pie en el monte ante el Señor». Entonces paso el Señor y hubo un huracán tan violento que hendía las montañas y quebraba las rocas ante del Señor; aunque en el huracán el Señor no estaba el Señor. Después del huracán, un terremoto, pero en el terremoto no estaba el Señor. Después del terremoto fuego, pero en el fuego tampoco estaba el Señor. Después del fuego, el susurro de una brisa suave. Al oírlo Elías, cubrió su rostro con el manto, salió y se mantuvo en pie a la entrada de la cueva.

Salmo responsorial 84

R: **Muéstranos, Señor, tu misericordia y danos tu salvación.**

Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Romanos

9, 1-5

Hermanos: Digo la verdad en Cristo, no miento - mi conciencia me atestigua que es así, en el Espíritu Santo, - :siento una gran tristeza y un dolor incesante en mi corazón; pues desearía ser yo mismo un proscrito, alejado de Cristo, por el bien de mis hermanos, los de mi raza según la carne: ellos son israelitas y a ellos pertenecen el don de la filiación adoptiva, la

gloria, las alianzas, el don de la ley, el culto y las promesas; suyos son los patriarcas y de ellos procede el Cristo, según la carne; el cual está por encima de todo, Dios bendito por los por los siglos. Amén.

Lectura del santo Evangelio según san Mateo 14, 22-33

Después que la gente se hubo saciado, Jesús apremió a sus discípulos a que subieran a la barca y se le adelantaran a la otra orilla, mientras él despedía a la gente. Y, después de despedir a la gente subió al monte a solas para orar. Llegada la noche, estaba allí solo. Mientras tanto, la barca iba ya muy lejos de tierra, sacudida por las olas, porque el viento era contrario. A la cuarta vela de la noche se les acercó Jesús andando sobre el mar. Los discípulos, viéndole andar sobre el agua, se asustaron y gritaron de miedo, diciendo que era un fantasma. Jesús les dijo en seguida: «Ánimo, soy yo, no tengáis miedo». Pedro le contestó: «Señor, si eres tú, mándame ir hacia ti sobre el agua». Él le dijo: «Ven». Pedro bajó de la barca y echó a andar sobre el agua acercándose a Jesús; pero, al sentir la fuerza del viento, le entró miedo, empezó a hundirse y gritó: «Señor, sálvame». En seguida Jesús extendió la mano, lo agarró y le dijo: «¿¡Hombre de poca fe! ¿Por qué has dudado?». En cuanto subieron a la barca amainó el viento. Los de la barca se postraron ante él, diciendo: «Realmente eres Hijo de Dios».

evangelí i vida

“Ànim, som jo, no tingueu por!”

Vicent Llabrés

En la lectura de l'episodi de Mateu en què Jesús camina damunt l'aigua, s'evocuen molts elements de l'experiència de la resurrecció. Hem d'entendre que aquest miracle no és simplement un episodi històric de la vida de Jesús, sinó que rememora experiències pasquals. No hi ha més que posar atenció en algunes de les expressions que es fan servir en aquest episodi: "Ànim, som jo, no tingueu por!", Fins i tot en l'actitud que els seus prenen davant el Mestre: "Llavors els que eren a la barca es prosternaren davant Jesús", com es prosternen els deixebles davant el Senyor ressuscitat, són expres-

sions de trobada amb el ressuscitat.

L'episodi de l'evangelí d'avui té lloc després de la primera multiplicació dels pans, Jesús es retira a pregar i entrar en contacte amb Déu en una experiència molt personal, que mostra on rep Jesús aquesta "força" salvadora, mentrestant, els deixebles romanen a la barca. En l'evangelí de Mateu aquesta barca representa a la comunitat, a l'Església, a la qual l'evangelista vol transmetre aquest missatge.

És important observar l'actitud de Pere que representa un paper particular en aquest episodi, ens parla de l'Església, que necessita la força i el coratge del Senyor.

Pere és el primer d'aquest grup dels dotze, de l'Església, tot i així, necessita cercar i trobar el Senyor per salvar-se, ens mostra que l'Església no és el grup dels perfectes, sinó dels que necessitem constantment fe i salvació. "Senyor, salvam!" exclamarà Pere.

"Som jo, no tingueu por", és una expressió salvadora, de resurrecció. Jesús domina el temps i l'espai, les aigües i el vent. Jesús és Senyor, ell no ve enmig d'un terratrèmol, sinó "caminant" sobre les aigües, que és com dir: "en el silenci i la serenitat la nit", quan els seus ho necessiten.

Iconografia en claves de bóveda (8)

San Antonio de Padua

Guillermo Pons Pons

Entre los santos que el pueblo cristiano ha mirado con especial afecto y simpatía figura el joven franciscano Antonio de Padua. Para las personas afectadas por la pobreza y para quienes han sentido más vivamente el deber de favorecer a los necesitados, este santo ha venido a ser un promotor de las obras de caridad, como fue la sencilla labor del llamado «pan de los pobres», que alcanzó un profundo arraigo, tanto en Mahón como en otros muchos lugares. Al propio tiempo la enseñanza evangélica del santo logró que especialmente la gente humilde se acercara confiadamente a Cristo Salvador con una piedad intensa.

En la clave de bóveda, de la iglesia de san Francisco de Mahón, en la que se representa la imagen de este fraile nacido en Portugal,

Clave de bóveda de la iglesia de la parroquia de San Francisco (Mahón)

Foto: Toni Barber

pero establecido en Padua cerca de san Francisco, le vemos con el hábito de un colorido entre gris y azulado, que era propio

de la provincia franciscana de Mallorca, a manera de reconocimiento de la Virgen Inmaculada. Va ceñido con el típico cordón de san Francisco, signo de humildad y pobreza. Con el brazo izquierdo sostiene a la vez el libro de las enseñanzas de la fe y la figura del niño Jesús. En la mano derecha lleva el lirio símbolo de castidad y demás virtudes que distinguieron a san Antonio, de cuya vida pobre y humilde son signos la desnudez de sus pies y el cerquillo de la tonsura. Un círculo de nubes y una orla dorada con dos cabezas de ángeles envuelven al bienaventurado, que alcanzó la gloria del cielo el 13 de junio de 1231. Era en esa fecha que tradicionalmente se iniciaba en Menorca la siega del trigo, labor que algunas personas iniciaban recogiendo trece espigas en honra del santo promotor del «Pan de los pobres».

Festa de Santa Clara

Les germanes clarisses us convidam a participar a la festa de Santa Clara:

-Tridu: Dies 8, 9 i 10 d'agost, pregària a les 20 h.

-Dimarts 11 d'agost: Eucaristia: matí a les 8'30 h i capvespre a les 20 h.

Solemnidad de la Asunción de la Virgen María

Fiesta titular de la parroquia de Santa María de Mahón.

-Viernes 14 de agosto misa vespertina a las 19.30 h.

-Sábado 15 de agosto misas a las 8 h, 11 h y 20.30 h con bendición de albahaca.

LECTURAS DE LA MISSA DIÀRIA

Salms de la 3ª Setmana:

Dg.9, XIX de Durant l'Any: 1R 19, 9a. 11-13a / Sal 84 / Rm 9, 1-5 / Mt 14, 22-33.

DI. 10, Sant Llorenç, diaca i màrtir (F): 2C 9, 6-10 / Sal 111 / Jo 12, 24-26.

Dt. 11, Santa Clara, verge (MO): Ez 2, 8-3, 4 / Sal 118 / Mt 18, 1-5. 10. 12-24.

Dc. 12, Fèria: Ez 9, 107; 10, 18-22 / Sal 112 / Mt 18, 15-20.

Dj. 13, Fèria: Ez 12, 1-12 / Sal 77 / Mt 18, 21-19, 1.

Dv.14, Sant Maximilià Maria Kolbe, prevere i màrtir (MO): Ez 16, 1-15. 60. 63 o bé: Ez 16, 59-63 / Sal 12 / Mt 19, 3-12.

Ds.15, Assumpció de la Verge Maria (S): Ap 11, 19a; 12, 1. 3-6a. 10ab / Sal 44 / 1C 15, 20-27a / Lc 1, 39-56.

Dg. 16, XX de Durant l'Any: Is 56, 1. 6-7 / Sal 66 / Rm 11, 13-15. 29-32 / Mt 15, 21-28.

Funeral Diocesà per les víctimes de la covid-19

El dia de la festa de Sant Jaume, el bisbe Mons. Francesc va presidir la solemne eucaristia per l'etern descans de les víctimes de la covid-19. En la seva homilia, el nostre bisbe va expressar que després d'aquests mesos tan durs, "el millor homenatge que podem fer pels que han mort és resar per ells, posant la seva vida en les mans del Pare".

Així mateix, el bisbe va expressar que hem de continuar al costat de les persones més vulnerables: "Ens veiem compromesos a treballar per pal·liar el dolor de tantes famílies que s'estan veient abocades a la pobresa. Les nostres parròquies i institucions, les nostres Caritas i altres organismes d'atenció als més pobres: tots hem d'implicar-nos per ajudar a curar tant de dolor".

El pastor de la nostra Església va mostrar un profund agraïment a les persones que han treballat incansablement al servei de tota la societat en aquests moments difícils: els sanitaris, les autoritats, les forces i cossos de seguretat, els treballadors que van ajudar amb el seu esforç a

Foto: Diari Menorca

mantenir els serveis bàsics, i els sacerdots que han estat en tot moment al costat dels fidels i les persones i famílies necessitades. També va destacar que és necessari sortir d'aquesta crisi renovats, abandonant la superficialitat, cercant allò que és essencial i creixent en la solidaritat per posar-nos al servei dels altres. A la nostra web bisbatdemenorca.org podeu llegir l'homilia completa.

Sonia Febrer Romero

Visitas culturales por el patrimonio religioso de Menorca

¿Queréis pasar una mañana llena de historia y cultura?

Nuestra diócesis ofrece una gran oferta de visitas culturales para dar a conocer el patrimonio histórico, artístico y religioso de nuestra isla.

-En Ciutadella, de lunes a sábado de 10 h a 15 h, podéis visitar la Catedral de Menorca y el Convento de San Agustín. También disponibles visitas guiadas cada día a los 12 h.

-En Mahón visitas culturales a la iglesia de Santa María, de lunes a viernes de 9.30 a 13.30 h,

y por las tardes de 15.30 a 18 h, y los sábados de 9.30 a 12.30 h. Visitas a la rectoría de Santa María, a beneficio de Manos Unidas, martes y jueves de 10.30 a 13.30 h. Se pueden concertar visitas en grupo llamando al 971 369 936.

Más información:

971 380 343 Catedral de Menorca.

971 481 297 Convento de San Agustín.

971 363 949 Iglesia de Santa María.

El bisbe Manuel Mercader i l'Església menorquina durant la Restauració (1875-1890)

La renovació de la vida parroquial (8)

Miquel Pons Portella

En la seva primera carta pastoral, el bisbe Manuel Mercader es dirigeix directament als rectors de la Diòcesi de Menorca —«[quienes] por su ministerio tocan más de cerca las necesidades de las ovejas de Cristo»— amb la famosa exhortació de Jesucrist al Sermó de la Muntanya: «vosaltres sou la sal de la terra i la llum del món» (Mt 5,13-14).

Per aquesta raó, demana sobretot exemplaritat en la conducta: «*la buena conversación, el prudente retiro y la inocencia del trato, dentro y fuera de casa, deben hacer respetables vuestras personas aún a la consideración de los malos. No os dejéis ver de nadie sin vestir el traje talar. Los pueblos necesitan así de nuestro buen ejemplo y porte exterior, como de nuestra enseñanza y consejo*». En efecte, el Bisbe de Menorca insisteix particularment en la necessitat de combinar la virtut amb la ciència: els mitjans que han d'emprar els sacerdots —sempre ben enfora de «l'estrèpit de les armes»— són «intel·lectuals i morals». La seva utilització donarà un «resultat feliç», «*bien sea que hayamos de luchar contra lo inicuo de determinadas situaciones políticas, bien contra lo refractario o quizás agresivo de las masas*». Abans de citar amb notable elogi el seu compatriota Jaume Balmes, el bisbe Mercader acaba advertint els seus preveres contra la participació en política: «*ni armas, ni urnas. Jamás se ha acercado vuestro Obispo a las urnas electorales, ni ha intervenido en la formación de sus mesas. Hemos, sí, en lo que ha cabido y del modo que es lícito al sacerdote, influido por que se mandasen a las Cortes hombres de bien: de los que oyen misa, confiesan y comulgan. ¿Querrá nuestro*

amado clero menorquin imitar ahora y siempre nuestro ejemplo? Nos daría en ello la mayor de las satisfacciones».

Amb la finalitat d'assolir aquests objectius, el bisbe Mercader disposà la celebració cada any d'exercicis espirituals per part de tot el presbiterat diocesà i l'organització de conferències setmanals sobre teologia moral i litúrgia. També introduí millores molt notables en el Seminari de Menorca: construí la capella interior, instal·là el museu d'història natural i millorà tant la biblioteca com el gabinet de física. A més a més, entre el 1886 i el 1889, funcionà a Maó el primer Seminari Menor de Menorca. Així mateix, regularitzà el pagament al clergat de totes les obligacions econòmiques pendents i proveí les peces eclesiàstiques vacants en el Capítol de la Catedral.

Des d'una perspectiva estrictament material, Mons. Manuel Mercader i Arroyo també executà —seguint les paraules de l'ardiaca Sebastià Vives al seu *Episcopologio de la Santa Iglesia de Menorca*— «*el nuevo plan del arreglo parroquial de la Diócesis*»: així les coses, l'any 1877, erigí en parròquies diverses esglésies de Ciutadella (Sant Francesc) i Maó (Sant Francesc i Nostra Senyora del Carme) i les vicaries perpètuas que aleshores encara existien a Fornells (Sant Antoni), Sant Climent i els Horts de Carbonell (Sant Joan). De la mateixa manera, el bisbe Mercader va promoure la construcció de nous temples a la zona de Llevant: l'Església de Sant Gaietà, ubicada al poble de Lluçmaçanes (4 de febrer del 1877); l'Església de Santa Margarita, localitzada al municipi des Castell (20 de juliol del 1880); i l'Església de Santa Eulàlia, situada a la barriada del Cap de Creus de la ciutat de Maó (11 de desembre del 1881).

La renovació parroquial empresa per aquest Bisbe de Menorca també va incloure l'execució de múltiples obres de reforma i millora: des de la Catedral —on obrí un rosetó i diversos finestrals— i el

Església de Sant Gaietà (Lluçmaçanes)

Palau Episcopal, fins a la Parròquia de Sant Cristòfol des Migjorn Gran —on es construí la rectoria i s'ampliaren les capelles de la banda de l'epístola— i la Parròquia de Sant Climent —on la primera pedra del nou temple fou beneïda dia 1 de setembre del 1889—, passant per les importants millores efectuades durant la dècada del 1880 a la Parròquia de Santa Maria de Maó. En moltes ocasions, aquestes obres foren sufragades per mitjà de subscripcions populars, a les quals Mons. Manuel Mercader contribuï personalment amb veritable generositat.

Una altra preocupació d'aquest Bisbe de Menorca va ésser el foment i la reordenació canònica de les associacions pietoses de fidels que aleshores existien arreu de l'illa. En aquest sentit, també es mostrà infatigable en la celebració de Misses pontificals a totes les parròquies de la Diòcesi, sobretot en la festa dels respectius titulars. Igualment, el bisbe Mercader esmerçà notables esforços en aconseguir que, tant a Maó com a Ciutadella, el Santíssim Sagrament fos exposat públicament cada dia de la setmana, a darrera hora del capvespre, per tal d'incrementar el «contacte diari» dels feligresos menorquins amb «el Cos santíssim de Déu viu».

*La fotografia del gabinet de física del Seminari es va publicar a la revista il·lustrada *Menorca Artística* núm. 5 (15 d'octubre del 1903).

El gabinet de física del Seminari a principis del segle XX*